

	<h1 style="color: red;">Πνευματικά Σημειώματα</h1> <p style="color: red;">Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης</p>	<p>Πνευματικά Σημειώματα:</p> <p>Ἐβδομαδιαία ἠλεκτρονικὴ ἐκδόση Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος</p> <p style="color: red;">Ἔτος 2ο / Τεύχος: 76 Πέμπτη 3ῆ Ἰουλίου 2025</p> <p>Παναγίας Ὁδηγήτριας Μεθοδίου ἐπ. Πατάρων ἱερομ. (20ῆ Ἰουνίου π. ἡμ.)</p>
---	---	---

Πνευματικά Σημειώματα

Εὐαγγέλιο τῆς Κυριακῆς

Κυριακὴ Δ΄ Ματθαίου

Ματθαίου κεφ. η΄ 5-13

Ἐισελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἶπέ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου· γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται καὶ τῷ δούλῳ μου, ποιήσον τοῦτο, καὶ ποιεῖ ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἤξουσι καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐξέσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων καὶ εἶπεν ὁ

Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχη· ὕπαγε, ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

Μετάφραση

Μόλις μπήκε ὁ Ἰησοῦς στὴν Καπερναούμ, τὸν πλησίασε ἕνας ἑκατόνταρχος, πὸν τὸν παρακάλεσε λέγοντας: «Κύριε, ὁ δοῦλος μου εἶναι κατάκοιτος στὸ σπίτι, παράλυτος, καὶ ὑποφέρει φοβερὰ». Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει: «Ἐγὼ θὰ ἔρθω καὶ θὰ τὸν θεραπεύσω». Ὁ ἑκατόνταρχος τοῦ ἀποκρίθηκε: «Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σὲ δεχτῶ στὸ σπίτι μου· πὲς ὅμως μόνο ἕνα λόγο, καὶ θὰ γιατρευτεῖ ὁ δοῦλος μου. Κι ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος κάτω ἀπὸ ἐξουσία κι ἔχω στρατιῶτες στὴ διοίκησή μου λέω στὸν ἕνα "πήγαινε" καὶ πηγαίνει, καὶ στὸν ἄλλο "ἔλα" καὶ ἔρχεται, καὶ στὸ δοῦλο μου "κάνε αὐτὸ" καὶ τὸ κάνει». Ὅταν τὸν ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, θαύμασε κι εἶπε σ' ὅσους τὸν ἀκολουθοῦσαν: «Σᾶς βεβαιώνω πὼς τόση πίστη οὔτε ἀνάμεσα στοὺς Ἰσραηλίτες δὲ βρῆκα. Καὶ σᾶς λέω πὼς θὰ ἴρθουν πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολὴ καὶ δύση καὶ θὰ καθίσουν μαζί μὲ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ στὸ τραπέζι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐνῶ οἱ κληρονόμοι τῆς βασιλείας θὰ πεταχτοῦν ἔξω στὸ σκοτάδι· ἐκεῖ θὰ κλαῖνε, καὶ θὰ τρίζουν τὰ δόντια τους». Ὑστερα εἶπε στὸν ἑκατόνταρχο ὁ Ἰησοῦς: «Πήγαινε, κι ἄς γίνει αὐτὸ πὸν πίστεψες». Καὶ γιατρεύτηκε ὁ δοῦλος ἐκείνη τὴν ὥρα.

Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς

Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή Παύλου κεφ. στ' 18-23

Ἀδελφοί, ἐλευθερωθέντες ἄρα ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ· ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν· ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν

παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῆ δικαιοσύνη εἰς ἁγιασμόν· Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῆ δικαιοσύνη· Τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε· τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος· Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον· Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Μετάφραση

Ἀδελφοί, εἶστε, λοιπόν, ἐλεύθεροι πιά ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς ἁμαρτίας κι ὑπηρετεῖτε τὸ καλὸ καὶ τὸ δίκαιο. Χρησιμοποιοῦ τὴν ἀνθρώπινη εἰκόνα τῆς δουλείας, γιατί δὲν μπορεῖτε ἀλλιώτικα νὰ μὲ καταλάβετε. Παλιότερα εἶχατε ὑποδουλώσει ὅλο τὸ εἶναι σας σὲ πάθη καὶ πράξεις ἀντίθετες στὸ θεϊκὸ θέλημα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ζεῖτε ἀντίθετα πρὸς τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι πρέπει καὶ τώρα νὰ ὑποδουλώσετε ὅλο τὸ εἶναι σας στὸ θεϊκὸ θέλημα, γιὰ νὰ βρεθεῖτε κοντὰ στὸ Θεό. Μὴν ξεχνᾶτε πῶς, ὅσον καιρὸ ἦσασταν ὑπόδουλοι στὴν ἁμαρτία, ἦσασταν μακριὰ ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ποιό ἦταν τὸ κέρδος σας ἀπὸ τὴ διαγωγὴ σας ἐκείνη; Ντρέπεστε τώρα γι' αὐτή, γιατί ὁδηγοῦσε τελικὰ στὸ θάνατο. Τώρα ὁμως εἶστε ἐλεύθεροι πιά ἀπὸ τὴν ἁμαρτία κι ἀνήκετε στὸ Θεό. Καρπὸς τῆς καινούριας ζωῆς σας εἶναι ἡ ἁγιοσύνη, καὶ τὸ τέλος τῆς πορείας σας εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ. Γιατὶ ὁ μισθὸς ποὺ δίνει ἡ ἁμαρτία εἶναι ὁ θάνατος, ἐνῶ τὸ δῶρο ποὺ χαρίζει ὁ Θεὸς εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ, τὴν ὁποία ἔφερε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Κύριός μας.

Σχολιασμός

Κυριακή Δ΄ του Ματθαίου, αυτή την εβδομάδα και η εὐαγγελική περικοπή είναι παρμένη ἀπὸ τὸ ἡ΄ κεφάλαιο τοῦ Εὐαγγελίου του. Σὲ αὐτὴ περιγράφεται ἡ συνάντηση τοῦ Κυρίου μὲ ἓνα Ρωμαῖο ἑκατόνταρχο, τοῦ ὁποῖου ὁ δοῦλος ἦταν ἄρρωστος. Μέσα ἀπὸ τὴ συνάντηση αὐτή, διδασκόμαστε γιὰ τὶς ἀρετὲς τῆς πίστεως, τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης στὸ Θεό.

Θὰ ξεκινήσουμε σήμερα ἀπὸ τὸ τέλος τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ὅπου ὁ Κύριος λέει: «Σᾶς λέγω ὅτι πολλοὶ θὰ ἔρθουν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ ἀπὸ τὴν Δύση καὶ θὰ καθίσουν στὸ τραπέζι τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ἐνῶ τὰ παιδιά τῆς βασιλείας θὰ ριχθοῦν ἔξω στὸ σκοτάδι». Ὅταν ἀκοῦμε κάτι τέτοιο μᾶς πιάνει, δικαιολογημένα, ἓνα ἄγχος. Δὲν θὰ σωθοῦμε ἐμεῖς δηλαδή; Ἄν ὄχι, τότε γιὰτί ἀγωνιζόμαστε; Γιὰτί νηστεύουμε, γιὰτί προσευχόμαστε, γιὰτί ἐξομολογούμε; Γιὰτί νὰ ἀγωνιστῶ ἂν εἶναι νὰ μὴ σωθῶ; Καὶ ἂν δὲν σωθοῦμε ἐμεῖς, πὺ εἶμαστε μέσα στὴν Ἐκκλησία, ποιὸς θὰ σωθεῖ;

Τὸ ποιὸς θὰ σωθεῖ, μᾶς τὸ λέει τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο, ὄχι μὲ λόγια ἀλλὰ μὲ ἓνα τρανταχτὸ παράδειγμα. Μᾶς παρουσιάζει τὸ παράδειγμα τοῦ ἑκατόνταρχου, ἐνὸς ἀνθρώπου εἰδωλόλατρη, πὺ ὅμως θὰ σωθεῖ, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν πλειονότητα τοῦ ἰσραηλιτικοῦ γένους. Τὸ γιὰτί θὰ σωθεῖ τὸ ἀντιλαμβανόμαστε, ὅσο μιλάει μὲ τὸν Κύριο.

Τὸ πρῶτο πρᾶγμα πὺ ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς γιὰ τὸν ἑκατόνταρχο εἶναι ὅτι πῆγε στὸν Κύριο νὰ τὸν παρακαλέσει. Γιὰτί εἶναι σημαντικό ὅμως αὐτό; Εἶναι, ἂν σκεφτοῦμε τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ θέση τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Εἶναι ἓνας ἀξιωματικὸς τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, ἐνὸς στρατοῦ πὺ ἔχει κατακτήσει τὴν περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας. Ἔχει τὴν ἐξουσία νὰ διατάξει, ὄχι μόνο τοὺς στρατιῶτες του, ἀλλὰ καὶ τοὺς κατεκτημένους Ἑβραίους. Ὅταν ὅμως πλησιάζει τὸν Κύριο, ἔρχεται νὰ τὸν παρακαλέσει καὶ ὄχι νὰ τὸν διατάξει. Ἔχει καταλάβει, ὅτι ἡ ἐξουσία τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι ἀπείρως ἀνώτερη ἀπὸ τὴ δικὴ του πολιτικὴ ἐξουσία. Ἔχει καταλάβει ὅτι μπροστὰ του

δὲν εἶναι ἓνας ἀπλὸς ἄνθρωπος. Ἀκόμα κι ἂν δὲν γνωρίζει τὸν ἀληθινὸ Θεό, ὡς εἰδωλολάτρης ποὺ εἶναι, ἡ καρδιά του εἶναι ἔτοιμη νὰ τὸν δεχθεῖ. Γι' αὐτὸ καὶ μπροστὰ στὸν Κύριο, ξεχνᾷ τὸ ποιὸς εἶναι καὶ νιώθει ταπεινός, ὅπως κάθε ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ νιώθει μπροστὰ στὸν Θεό.

Ἐμεῖς, ἀλήθεια πόσο ταπεινοὶ εἴμαστε; Ἐμεῖς ποὺ γνωρίζουμε τὸν Θεό, γνωρίζουμε τὴ δύναμή Του, γνωρίζουμε τὴν ἀγάπη καὶ τὴ φιλευσπλαχνία Του, πόσο ταπεινοὶ νιώθουμε; Μήπως τὸ ἔχουμε ξεχάσει τελείως καὶ ἔχουμε κάνει τὸν ἑαυτὸ μας τὸ κέντρο τοῦ κόσμου; Παλεύουμε γιὰ χρήμα, γιὰ κοινωνικὴ ἢ ἐπαγγελματικὴ καταξίωση ἢ γιὰ πολιτικὴ ἐξουσία. Ξεχνᾷμε ὅμως, πὼς ὅτι κι ἂν νομίζουμε ὅτι καταφέραμε μόνοι μας, εἶναι γιὰτὶ μᾶς τὸ ἔχει ἐπιτρέψει καὶ γιὰτὶ μᾶς ἔχει βοηθήσει ὁ Θεός. Δὲν εἴμαστε τὸ κέντρο τοῦ κόσμου. Μπροστὰ στὸ Θεό, ὅλοι εἴμαστε ἐλάχιστοι. Ὁ ἑκατόνταρχος τὸ εἶχε καταλάβει αὐτό, ἐμεῖς;

Μετὰ τὴν αἴτησή του πρὸς τὸν Ἰησοῦ, ὁ Κύριος τοῦ λέει ὅτι θὰ ἔρθει ὁ ἴδιος στὴν οἰκία του γιὰ νὰ γιατρέψει τὸν δοῦλο του. Ἐδῶ τώρα βλέπουμε τὸ δεύτερο χαρακτηριστικὸ του, ποὺ ὀφείλουμε νὰ μιμηθοῦμε, τὸ ὁποῖο εἶναι ἡ ἐπίγνωση τῆς ἀμαρτωλότητάς του. Ὁ ἑκατόνταρχος γνωρίζει ὅτι εἶναι ἀμαρτωλός, εἶναι ἀνάξιος νὰ μπεῖ ὁ Θεὸς στὸ σπίτι του, γι' αὐτὸ καὶ τοῦ ζητάει νὰ μὴν τὸ κάνει. Μάλιστα, νιώθει τὴν ἀναξιότητά του πραγματικὰ κι ὄχι ὅπως κάποιοι ὑποκριτικὰ διατυμπανίζουν ὅτι εἶναι ἀνάξιοι, ἀλλὰ τοὺς ἐνδιαφέρει περισσότερο ἡ ἀναξιότητα τοῦ συνανθρώπου τους καὶ ὄχι ἡ δική τους.

Αὐτὴ τὴν ὑποκριτικὴ ἀναξιότητα τὴν εἶχαν οἱ φαρισαῖοι στὸν καιρὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ τὴν ἔχουμε κι ἐμεῖς σήμερα. Εἴμαστε ἀνάξιοι ναί. Εἴμαστε ἀνάξιοι νὰ κοινωνοῦμε τὰ ἄχραντα μυστήρια, εἴμαστε ἀνάξιοι νὰ ἱεουργοῦμε, εἴμαστε ἀνάξιοι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ὄχι μόνο γιὰτὶ εἴμαστε ἀμαρτωλοί. Εἴμαστε ἀνάξιοι γιὰτὶ ἀντὶ νὰ ἀσχολούμαστε μὲ τὴν δική μας ἀναξιότητα, κοιτᾷμε νὰ βροῦμε ποιὸς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους γύρω μας εἶναι ἀμαρτωλός. Εἴμαστε ἀνάξιοι, γιὰτὶ ἀντὶ ἡ ἀναξιότητά μας νὰ μᾶς φέρει σὲ ταπείνωση καὶ μετάνοια, μᾶς κάνει νὰ κρίνουμε καὶ νὰ κατακρίνουμε τοὺς συνανθρώπους μας. Εἴμαστε ἀνάξιοι, γιὰτὶ ἀντὶ νὰ μιμούμαστε τὸν

φιλεύσπλαχνο Θεό, μιμούμαστε αυτούς που τον σταύρωσαν. Άς πάρουμε παράδειγμα από τον εκατόνταρχο κι άς καταλάβουμε, ότι τὸ μόνο που πρέπει νὰ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ δικὴ μας ἁμαρτία καὶ ἡ δικὴ μας ἀναξιότητα. Τῶν ὑπολοίπων ἄς τὴν ἀφήσουμε στὸ Θεό.

Τὸ τελευταῖο χαρακτηριστικὸ τοῦ εκατόνταρχου εἶναι τόσο σημαντικὸ, που τὸν ἐπαινεῖ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεός. «Τέτοια πίστη δὲ βρῆκα στὸ λαὸ τοῦ Ἰσραήλ». Τί ὠραῖο δῶρο κάνει ὁ Ἰησοῦς στὸν ἄνθρωπο αὐτό. Ὅχι μόνο κάνει καλὰ τὸ δοῦλο του, ἀλλὰ λέει καὶ σὲ αὐτόν, ἕναν εἰδωλόλατρη, ὅτι εἶναι πιὸ πιστὸς ἀπ’ ὄλους τοὺς Ἰσραηλίτες. Καὶ φυσικὰ ὁ Κύριος δὲν λέει ψέματα. Εἶναι τόσο μεγάλη ἡ πίστη τοῦ εκατόνταρχου, που τοῦ ἀρκεῖ ἕνας λόγος τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ θαῦμα. Ξέρει ὅτι εἶναι ἀρκετό. Ὅπως ξέρει ὅτι μπροστὰ του εἶναι ὁ Θεός, ὅπως ξέρει ὅτι εἶναι ἁμαρτωλός, ἔτσι ξέρει καὶ ὅτι ἕνας λόγος εἶναι ἀρκετός.

Ἡ δικὴ μας ἡ πίστη, μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ ἔστω καὶ στὸ ἐλάχιστο μὲ αὐτὴ τοῦ εκατόνταρχου; «Ἄν εἶχατε πίστη ὅσο ἕνα κόκκο σιναπιοῦ, θὰ λέγατε στὸ βουνὸ πᾶνε ἐκεῖ καὶ θὰ πῆγαινε» λέει ὁ Κύριος, ἄλλοῦ στὸ Εὐαγγέλιο. Ἀλλὰ τὸ βλέπουμε κιόλας στοὺς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας. Μάρτυρες βασανισμένοι που γίνονται καλὰ σὲ μία νύχτα, ἐρημίτες που τρέφονταν ἀπὸ ἀγγελικὸ χέρι, ὁμολογητὲς που διώχθηκαν γιὰ τὴν ἀλήθεια. Ὅλοι εἶχαν αὐτὸ που λείπει ἀπὸ ἐμᾶς, πίστη καὶ ἐμπιστοσύνη στὸ Θεό.

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς δείχνει ἕναν ἄνθρωπο, που κάποιον θὰ τὸν ἔλεγαν ἄπιστο, νὰ γίνῃ τὸ πρότυπο γιὰ κάθε Χριστιανό. Μόνο ὁ Θεὸς γνωρίζει τίς καρδιὲς μας, γι’ αὐτὸ καὶ στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, θὰ ἔχουμε πολλὰ ἐκπλήξεις. Ἄς προσπαθήσουμε, νὰ μείνουμε κοντὰ στὸ Θεό, μὲ πίστη, ταπείνωση καὶ ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτωλότητάς μας, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ εκατόνταρχος, ἔτσι ὥστε νὰ μᾶς ἀξιώσει ὁ Θεὸς τῆς αἰωνίου βασιλείας Του. Ἀμήν.

π. Ὁνούφριος Ἀβραμίδης

Παραινέσεις Αγίων

Άγρυπνία

Ἡ ἀξία τῆς νυκτερινῆς προσευχῆς Ὅ,τι εἶναι γιὰ τοὺς ἄλλους ὁ ὀρθρος τὸ πρωῖ, αὐτὸ εἶναι γιὰ τοὺς εὐσεβεῖς ἀσκητὲς τὸ μεσονύκτιο, καθ' ὅσον ἡ νυκτερινὴ ἡσυχία χαρίζει στὴν ψυχὴ ἰδιαίτερη ἄνεση χρόνου, ἀφοῦ δὲν κατευθύνουν στὴν καρδιά οὔτε τὰ μάτια βλαβερὰ θεάματα, οὔτε τὰ αὐτιά βλαβερὰ ἀκούσματα. Ὁ νοῦς ἀπερίσπαστος ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ Θεό, διορθώνει τὸν ἑαυτὸ του μὲ τὴν ἀνάμνηση τῶν ἀμαρτιῶν του, θέτει στὸν ἑαυτὸ του περιορισμοὺς γιὰ τὴν ἀποφυγὴ τοῦ κακοῦ καὶ ἐπιζητεῖ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν πραγματοποίησι αὐτῶν ποὺ ἐπιδιώκει.

Παιδαγ. Ἀνθροπολ. Μέγ. Βασιλείου, Ἐπιστ. 2, Γρηγορίῳ ἐταίρω, 6, MG 32,233.

Ἡ ἀγρυπνία ἦταν συνηθισμένη τὴν ἐποχὴ τοῦ Μ. Βασιλείου

Πράγματι σὲ ἐμᾶς ὁ λαὸς ξυπνάει νύχτα ἀκόμη καὶ πηγαίνει στὸν οἶκο τῆς προσευχῆς. Ἐκεῖ ἐξομολογοῦνται στὸ Θεὸ μὲ πόνο καὶ θλίψη καὶ συνεχῆ δάκρυα καὶ στὸ τέλος τοῦ ὀρθρου σηκώνονται ἀπὸ τὶς προσευχὲς καὶ ἀρχίζουν τὴν ψαλμωδία. Καὶ τότε διαμοιράζονται σὲ δύο χώρους καὶ ψάλλουν ἀντιφωνικὰ μεταξὺ τους καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀφ' ἑνὸς βοηθοῦν, ὥστε νὰ κατανοηθοῦν τὰ ἱερὰ λόγια καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιβάλλονται στὸν ἑαυτὸ τους, ὥστε νὰ ἔχουν προσοχὴ καὶ ἀπερίσπαστη καρδιά, σταθεροὺς λογισμοὺς, καὶ ἀποφάσεις. Ἐπειτα πάλι, ἀφοῦ ἀναθέσουν σὲ ἕναν νὰ ἀρχίσει τὴν μελωδία, οἱ ἄλλοι ὑπηχοῦν, ἐπαναλαμβάνουν τα ἐφύμνια. Ἔτσι, λοιπόν, ἀφοῦ περάσουν τὴ νύχτα μὲ ποικιλία ψαλμωδίας καὶ ἐνδιάμεσες προσευχὲς, ὅταν πλέον ἀρχίζει νὰ λάμπει ἡ αὐγή, ὅλοι μαζί, σὰν μὲ ἕνα στόμα καὶ μιὰ καρδιά, ἀναπέμπουν στὸν Κύριο τὸν ψαλμὸ τῆς ἐξομολογήσεως, κάνοντας ὁ καθένας δικά του τὰ λόγια τῆς μετανοίας. Ἀποδίδεται ἰδιαίτερη ἐκτίμησι στὶς ἀγρυπνίες, στὶς προσευχὲς καὶ στὶς κοινὲς ψαλμωδίες.

Παιδ. Ἀνθρ. Μέγ. Βασιλείου, Ἐπιστ. 207, 3, Τοῖς κατὰ Νεοκαισάρειαν κληρικοῖς, 3, MG 32,764.

Συναξάρι

Ὁ Ὅσιος Κάλλιστος

Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως

Ὁ Ὅσιος Κάλλιστος γεννήθηκε στὰ τέλη τοῦ 13ου αἰῶνα. Γνώρισε τὸν μοναχισμό στὴ σκήτη τοῦ Μαγουλά, ἔχοντας γιὰ δασκάλους τοὺς ἀδελφούς τῆς σκήτης Ἡσαΐα, Κορνήλιο καὶ Μακάριο. Στὴ σκήτη αὐτὴ χειροτονήθηκε ἱερέας. Ὡς ἀγαπημένος ὄμως μαθητῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου, ἀκολούθησε τὸν δάσκαλό του στὴν ἔρημο τῶν Παρορίων, ὅπου οἰκοδόμησαν κελιά, γιὰ νὰ στεγάσουν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν τοῦ Ὁσίου, ἐνῶ στὴ συνέχεια ἐπέστρεψε στὸ Ἅγιο Ὄρος καὶ ἐγγράφηκε στὸ μοναχολόγιο τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων.

Ἡ διαμάχη μεταξὺ τῶν αὐτοκρατόρων Ἰωάννη Κατακουζηνοῦ καὶ Ἰωάννη Ε΄ Παλαιολόγου, πὺρ ὁδήγησε σὲ ἐξαθλίωση τὸ Βυζάντιο, δὲν ἄφησε ἀδιάφορους τοὺς μοναχοὺς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, οἱ ὁποῖοι συγκρότησαν ἐπιτροπὴ προκειμένου νὰ συμφιλιώσει τοὺς αὐτοκράτορες. Μέλος αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς ἦταν καὶ ὁ Κάλλιστος, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐπέφερε τὸ ἐπιθυμητὸ ἀποτέλεσμα, ἐντυπωσίασε καὶ τοὺς δύο βασιλεῖς.

Ὅταν ἐπέστρεψε στὸ Ἅγιο Ὄρος, διορίστηκε μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία μάχονταν τὴν κακόδοξη διδασκαλία τῶν Βογομύλων, τὴν ὁποία καὶ ἀνέκοψε στὰ πρῶτα τῆς βήματα.

Μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰσιδώρου, ὁ αὐτοκράτορας Ἰωάννης Κατακουζηνὸς ἔστειλε τριήρη στὸ Ἅγιο Ὄρος, γιὰ νὰ μεταφέρει τὸν νέο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, τὸν ἱερομόναχο Κάλλιστο. Στὸν πατριαρχικὸ θρόνο ὁ Κάλλιστος παρέμεινε ἀπὸ τὸ 1350 ἕως τὸ 1353 μ.Χ., ὅποτε καὶ παραιτήθηκε, γιατί ἀρνήθηκε νὰ συναινέσει στὸν παραγκωνισμό τοῦ νόμιμου αὐτοκράτορα Ἰωάννη Ε΄ Παλαιολόγου ἀπὸ τὸν Κατακουζηνό, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ ἀνακηρύξει τὸν γιό του Ματθαῖο ὡς συναυτοκράτορα. Ὁ

Κατακουζηνός με επίσημη πρόσκληση ζήτησε από τον Κάλλιστο να επιστρέψει στον πατριαρχικό θρόνο, εκείνος όμως ως υπερασπιστής της ορθής πίστης και της νομιμότητας στη Βυζαντινή αυτοκρατορία, αρνήθηκε την πρόσκληση και πήγε στην Τένεδο, όπου ήταν η έδρα των στρατιωτικών επιχειρήσεων του νόμιμου αυτοκράτορα Ιωάννη Ε΄ Παλαιολόγου.

Με την είσοδο στη Βασιλεύουσα δυνάμεων φιλικά προσκείμενων στον Ιωάννη Ε΄ Παλαιολόγο, έληξε η διαμάχη μεταξύ των δύο βασιλέων και ο Κάλλιστος επανήλθε για δεύτερη φορά στον Οικουμενικό θρόνο το 1354 μ.Χ..

Αν και η διαμάχη μεταξύ των δύο βασιλέων τελείωσε, η βυζαντινή αυτοκρατορία δεν ήρέμησε, καθώς οι Τούρκοι που ήρθαν ως σύμμαχοι του Κατακουζηνού, έχοντας ως έδρα το Διδυμότειχο, την Άνδριανούπολη και τη Φιλιπούπολη, κατέστρεφαν τη χώρα. Για να αντιμετωπίσει αυτή την κατάσταση ο Κάλλιστος ως αρχηγός αυτοκρατορικής πρεσβείας, συναντήθηκε στην πόλη των Σερρών με την ηγεμόνα των Σέρβων Έλισάβετ, με σκοπό να συμμαχήσουν οι Σέρβοι με τους Βυζαντινούς για να αντιμετωπίσουν τους Τούρκους που λυμαίνονταν τη Θράκη.

Στις Σέρρες όμως ο Κάλλιστος, όπως και πολλά μέλη της συνοδείας του, ασθένησε από λοιμώδη νόσο και απέβισε. Πολλές μονές τότε του Αγίου Όρους ζήτησαν από την Έλισάβετ το σκήνωμά του, για να το μεταφέρουν στο Άγιο Όρος. Εκείνη όμως αρνήθηκε και ένταφιασε τον Άγιο σε ταφικό παρεκκλήσι, που έκτισε στο προαύλιο του Μητροπολιτικού ναού, για να έχει η πόλη των Σερρών την προστασία του.

Ο Κάλλιστος κατά τη διάρκεια της πρώτης πατριαρχίας του συγκάλεσε τοπική σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη, η οποία καταδίκασε τις κακοδοξίες των Βαρλαάμ και Άκινδύνου, καθώς και τους μητροπολίτες Έφesus και Γάνου, που πρέσβευαν τις ίδιες δοξασίες. Επίσης, άφορισε το Σέρβικο πατριαρχείο, που είχε συσταθεί παράνομα από τον Σέρβο ηγεμόνα Στέφανο Δουσάν, προκειμένου να κρατήσει ενωμένη την Αγία του Χριστού Εκκλησία.

Στὴ διάρκεια τῆς δεύτερης πατριαρχίας του, ἐξέδωσε συνοδικὸ τόμο πὺ ἀπαγόρευε τὰ συνοικέσια ἀνάμεσα σὲ παιδιά, μὲ ἀφορισμὸ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων, ἐνῶ σημαντικὴ ἦταν καὶ ἡ πατριαρχικὴ διδασκαλία του πρὸς τοὺς Βούλγαρους ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι βάπτιζαν μόνο μὲ μία κατάδυση καὶ ραντισμὸ καὶ ἀντικαθιστοῦσαν τὸ Ἅγιο Μύρο μὲ μύρο ἀπὸ τὰ λείψανα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ τοῦ Ἁγίου Βαρβάρου. Ἐπίσης, ἴδρυσε τὰ μοναστήρια Παντοκράτορος καὶ Σίμωνος Πέτρας στὸ Ἅγιο Ὅρος.

Ὁ Ἅγιος Κάλλιστος ἔγραψε καὶ ἐκφώνησε ὁμιλίες κατὰ τῶν αἰρετικῶν, συνέταξε προσευχές, πὺ ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει ἐντάξει στὰ λειτουργικὰ της βιβλία καὶ ἔγραψε βίους Ἁγίων, ὅπως τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου καὶ τοῦ Ὁσίου Θεοδοσίου Τυρνόβου.

Ἀπολυτίκιον

ᾠχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Βασιλίδος ἐδείχθης Πατριάρχης θεόσοφος, καὶ Ἁγίου Ὁρους τὸ κλέος, τῶν Σερραίων θησαύρισμα, τῶν θείων δὲ Χριστοῦ ἡσυχαστῶν ὁ φίλος καὶ συνήγορος ὁμοῦ· διὸ πάντες πάτερ Κάλλιστε ἐν χαρᾷ ὑμνοῦμέν σε κραυγάζοντες· Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ θαυμαστώσαντι, δόξα τῷ χορηγοῦντι διὰ σοῦ ἡμῖν τὰ κάλλιστα

**Ἐὰν θέλετε νὰ λαμβάνετε δωρεὰν στὸ e-mail σας τὸ ἠλεκτρονικὸ περιοδικὸ
«Πνευματικὰ Σημειώματα» μπορείτε νὰ στείλετε στὴν διεύθυνση
imthesgrafeio@gmail.com τὰ στοιχεῖα σας.**

Ὄνομα, Ἐπώνυμο, Τηλέφωνο μὲ θέμα «Συνδρομητής».

«Πνευματικὰ Σημειώματα»

Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος
e-mail: imthesgrafeio@gmail.com

Ἵπεύθυνος Ἔκδοσης:

† Πρεσβύτερος Ὀνούφριος Ἀβραμίδης τηλ: 6989286400
ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Κατερίνης

